

1) Waffen-SS –is olid esindatud paljude Euroopa riikide rahvuslikud väeosad, nagu KAMA horvaatidel, CHARLEMAGNE prantslastel, GÖMBÖS ja HUNYADI ungarlastel jne... Mis rahvusest moodustati SS-Sturmbrigade RONA, hilisem 29. **Relvagenaderide SS- diviis?**

2) Novembrikuus lisandus Eesti linnuliigiloendisse kaks uut liiki. Viimase, 386-nda liigina väisas meid Euroopas üliharuldane eksikülaline rebassidrik (*Passerella iliaca*), kes jättis nädal varem avastatud liigi sootuks varju. **Mis liik** avastati 385-ndana 17.novembril Kihnus?

3) See Saksa sõjaväelane ja poliitik sündis 9. apr 1865 ja suri 20. dets 1937. Kutsuti 22. aug 1914 Ida-Preisimaale Saksa 8. armee staabiülemaks. Oli I maailmasõja ajal Saksa relvajõudude juhtkonnas väga mõjukas. Osales 1923. a novembris toimunud Müncheneri ölleputšis koos Adolf Hitleriga, too käskis küsitava isiku matta kõigi sõjaväeliste auavaldustega. Hitler oli üks neid Saksa poliitikuid, keda küsitav austas. **Kes?**

4) See pisike tanu on lihtsale traatkarkassile ehitatud pitsist peakate, mida kaunistatakse paelte, sulgede, helmeste, kunstlilledega ja -lehtedega. Need hakkasid levima alates XIX sajandi keskpaigast ja kanti veel 1920ndatelgi. **Kuidas seda tanu nimetatakse?**

5) Teda tuntakse ka Elissana ja ta oli Foiniikia linnriigi Tüürose kuninga tütar. Kui ta vend Pygmalion ahnuse pärast ta mehe mõrvas, olevat ta põgenenud koos oma kaaslastega Põhja-Aafrikasse Tuneesiasse, kuhu rajanud legendi järgi Kartaago linna. Popmuusika huvilised teavad kindlasti samanimelist naislauljat, kelle hitti „Life For Rent“ ka kuulete. **Kes?**

- 6) Seda automarki valmistati Saksamaa Liitvabariigi praegusel territooriumil, 1991. a augustis ilmus mõni päev enne Eesti taasiseseisvumist Postimehes artikkel pealkirjaga "Tartus saab "... osta". Selle põhimudelid olid ... P50 ja ... P60. **Mis automark?**
- 7) Sellele asjale on antud selliseid „hellitusnimesid“ nagu nõia püksid USAs, nõia aluspüksid ja rahvuslipp Iirimaa; needus, mis hõljub tuules -Keenias; rahvuslill- Keenias ja Lõuna-Aafrikas; tänapäeva malts, lumelinnud -Alaskal. Samas on see asi keelatud näiteks USAs San Franciscos ja Oaklandis samuti Mumbais ja Bangladeshis. Ruandas ja Eritreas on need sedavõrd karmilt keelatud, et riiki sisenemisel need lihtsalt konfiskeeritakse. **Mis see on?**
- 8) See 102-aastaseks elanud saksa kirjanik ja filosoof (elas 1895--1998) oli 1920. aastatel üks konservatiivse revolutsiooni liidritest ja innustajatest, teda on seostatud selle liikumise rahvusrevolutsioonilise tiivaga. Osales I maailmasõjas, sai mitu korda haavata, teda autasustati ordenitega. Avaldas proosat, päevikromaane, esseistikat. Teostest võib esile tõsta näiteks järgmised: "Terasäikestes", "Töötaja. Valitsemine ja kuju" (see leidis tähelepanu ja imetlust nii vasak- kui parempoolsete seas), "Heliopolis", "Seitsekümmend möödab I-V", "Marmorkaljudel". On tuntud ka entomoloogina. Tema vend Friedrich Georg oli luuletaja ja prosaist. **Kes?**
- 9) See endine Suurbritannia valdus on kandnud nime Briti Honduras, nüüd on iseseisev riik. Ta pealinn on Belmopan. **Mis riik?**
- 10) Selle pliiatsitaolise eseme nimetus tuleneb ladinakeelest ja tähendas algselt terava otsaga tokki, mida roomlased kasutasid vahast tahvlite peale kirjutamiseks. Kasutatakse keraamikas, pimedad kasutavad teda pimekirja kirjutamisel tahvlile. Viimasel ajal on nad kasutust leidnud sisendkäskude andmiseks arvutiekraanil, mobiiltelefonil või graafikalaua erinedes digitaalpliiatsist oma väiksema funktsionaalsuse poolest.. On peamine pihuarvuti sisendseade. **Nimetage see !**

- 11) Temast sai esimene USA president, kes oma ametipostil suri ja sellest alates on peaaegu kõik iga 20 aasta järel valitud USA presidendid surnud oma ametiajal (eranditeks Ronald Reagan ja George W. Bush). Legend räägib, et see olevat indiaanipealiku Tecumseh` väidetava needuse tagajärg. **Kes oli see esimesena needuse ohvriks langenud USA president?**
- 12) Kui malepartii tekib üks neljast järgnevalt nimetatavast seisust (kuningas kuninga vastu, kuningas ja oda kuninga vastu, kuningas ja ratsu kuninga vastu, kuningas ja oda kuninga ja samavärvilise oda vastu), siis loetakse partii lõppenuks Lõpetage lause **õige tulemusega**.
- 13) Itaalia peaminister Benito Mussolini (täisnimega Benito Amilcare Andrea Mussolini) vabastati sellest ametist ja arreteeriti vaid mõni päev enne oma ... sünnipäeva, see oli ümmargune. Täitke lünk õige järjekorranumbriga. (Kas paneks ametist vabastamise päeva ja sünnipäeva kuupäevad ka? Võib-olla teeks selle valikuküsimusena? Aastaarve sellesse küsimusse ei pane, et asja mitte liiga lihtsaks teha. Võib-olla lisada vihje NSVL-is (ka Eepensioniea kohta, see küll kergendaks küsimust, eriti vanematele ja keskealistele inimestele.)
- 14) Selle seltskonnamängu loojateks on Rene Ollino ja Madis Põldsaar. Valmistootena nägi mäng päevavalgust 2008 aastal. Esimese partii tehti õppelaenust ja asi lõppes suure kahjumiga. Seejärel tegevus soikus mõneks ajaks, kuid huvi mängu vastu ei kadunud. See andis tõe korraliku äriplaani kirjutamiseks ja nii saadi raha Töötukassalt, et asja arendada. Nüüdseks on saadaval kaks lisamängu ja isegi iPhone App. Kaardimängu mängitakse vähemalt kolme inimesega ja igal mängijal peaks olema isiklik jook. Mäng sisaldab 14 erinevat ülesannet, iga ülesandekaart kordub 4 korda, kokku on 57 mängukaarti. **Mis mäng?**

- 15) Kaardil olev 371 kilomeetri pikkune jõgi lähtub Teutoburgi metsa edelanõlvult, voolab Vestfaali tasandikul läände, siis loodesse, lõpuks pöörduv põhja. Suubub Põhjamerre, Dollarti lahte. **Mis jõega on tegu ?**

- 16) Eesti ajakirjanduses on võrdlemisi vähe ajakirju, mis on tekkinud kohe Eesti Vabariigi algusaastatel ja mida üllitatakse ka praegu. See ajakiri hakkas ilmuma 1921. aasta algul, aastas avaldati 12 numbrit. Regulaarse ja sisukana nägi ajakiri trükivalgust kuni 1940. aastani, esimest korda katkes ilmumine 1940. aastal stalinistliku juunipöörde järel. Saksa okupatsiooni ajal üllitati ajakirja 1943.–1944. aastal. Seejärel lakkas ilmumine mitmeks aastakümneks täielikult, kuigi mõned ajaloolased on arvanud, et mantlipärijaks võib pidada Rootsis ebaregulaarselt ilmunud samateemalist ajakirja. Uuesti hakkas ilmuma 1989. aastal. Praegune peatoimetaja on teile vägagi tuttav raadiosaatest „Kuula rändajat“. **Mis ajakiri?**
- 17) Kaks korda on tulnud meeste euroopa jalgpalli maailmameistriks kaks maad, **nimetage need.**
- 18) See park asub Tallinna kesklinnas Gonsiori, Pronksi, Kunderi ja Kreutzwaldi tänavate vahel ja seal kasvab koguni üle 45 liigi puittaimi. Vanemad inimesed tunnevad teda rohkem Pioneeride väljaku nime all. Tänapäeval on seal lisaks haljastusele, pinkidele ja jalgradadele ka koerte jalutusplats, rulapark, laste mänguväljak ning purskkaevud. **Mis nime kannab see park praegu?**
- 19) 525.-ndal aastal teostas munk Dionysius Exiguus midagi, mida kogu maailm helbib väikese veaga siamaani. **Millega ta hakkama sai?**
- 20) **Kuidas kutsutakse** transponeerimise abivahendit keelpillide (näiteks kitarr, mandoliin, bandžo) mängimisel? See lühendab kõiki keeli korruga ja seega muudab nende helikõrgust sama intervalli võrra.

- 21) 18 aastat tagasi loodi saksa füüsiku Peter Ambusteri juhtimisel uus keemiline element, massiarvuga 272 (111 prootonit ja 161 neutronit). Algselt nimetati element UNUNUNIUMIKS (Uuu), hiljem nimetus muudeti, saades ühe kuulsa saksa teadlase nime. **Mis element?**

- 22) Muuseas kuuluvad inimese luustiku hulka ka faalanksid ehk **Mis tuleb kirjutada punktiirile ?**

- 23) See on meie metsade levinuimaid alustaimi. Rahvasuus kutsutakse teda ka kotkajalaks, põldsõnajalaks, sõnajalaks ja seatinarohuks. Taim on omanimelise sugukonna ja perekonna ainuke liik (*Pteridium aquilinum*), kergelt mürgine. Risoom on väga tärklikerikas seda kasutati toiduks. Sisaldab palju kaaliumisooli - kasutati seebikeetmisel ja klaasitootmisel.

- 24) Vabas looduses otsitakse trühvleid spetsiaalselt treenitud sigade (trühvligade) või siis koerte abil. Hetkel on ainsaks tunnustatud tõuks veekoer, kuigi praktiliselt on võimalik selleks otstarbeks treenida igat tõugu. **Mis tõugu on pildil nähtav koer ?**

- 25) Siinsed kohanimesid Lüllemägi ja Lülleaid (heinamaa Lüllemäe all) seostatakse tavaliselt siin elanud müütilise Lülle nimega. Rahvapärimuse järgi olevat Lülle Lüll omal ajal mitmesuguseid vägitegusid korda saatnud. Theodor Saare järgi on Lüllesid olnud selleskandis palju ja rahvasuus tuntud Lülle Lüll ajalooliste Lülledede liitkuju. Kohalike jaoks on Lüll aga konkreetne ajalooline isik, keda tuntakse peamiselt tema röövlikommete, rippuvate jalgadega lambanahkse kasuka ning rahvamehelikkuse poolest. Lüll on vastuoluline isiksus, kes ühelt poolt oli kardetud ning põlatud kui röövel, teiselt poolt aga austatud, kui isik, kes julgeb mõisale vastu hakata. Lüllu on nähtud ka ilmutuslikul kujul. **Mis kandi vägilasega tegu? (valla nimi)**

26) Sellel rahvusvahelisel organisatsioonil on 157 liikmesriiki ja 28 vaatlejaliiget : Eesti liitus 1999 aastal, 2005 aastast on peadirektoriks Pascal Lamy, peakorter asub Genfis ja sinna ei kuulu näiteks Iraan.
Mis organisatsiooniga on tegu ?

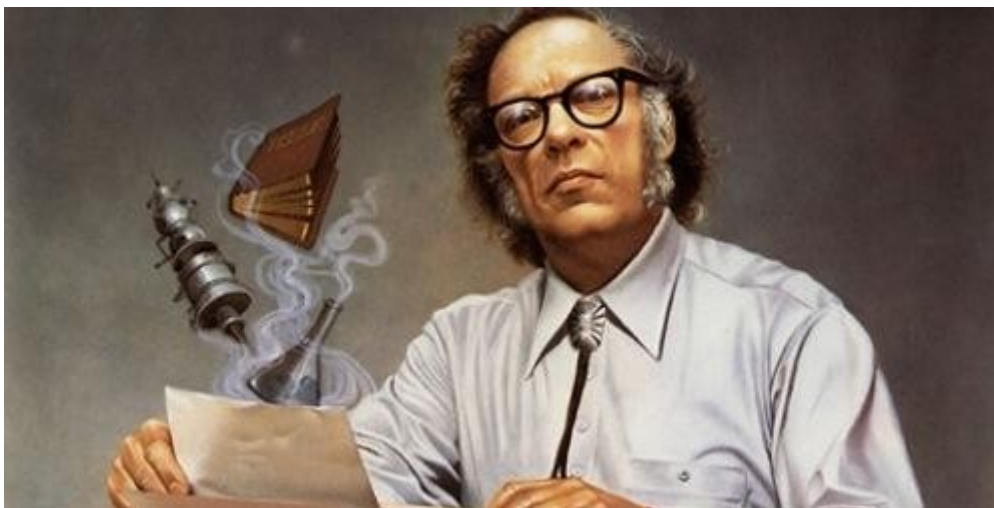
27) Voyager-1 on praeguseks jõudnud päikesesüsteemi ääremaile, 19 miljardi km kaugusele maast ja valmistub päikesesüsteemist lahkumiseks. **Mis aastal** mõlemad Voyagerid Maalt lahkusid? spikriks annaksime mõned faktid-

- Sündis suusataja Kristina Šmigun
- Toimus maailma ohvriterohkeim lennuõnnetus-575 hukkunut
- Rosemarie Ackermann hüppas esimese naisena kõrgust 2m

28) See riik on olnud ka keisririik, ta esialgne territoorium vähenes 19. sajandi teisel kolmandikul rohkem kui poole võrra. On maailma rahvarohkeim hispaaniakeelne riik. Hiljuti astus seal ametisse uus president. Selle riigi nimi leidub mõnede filmide pealkirjades, mille režissööriks on Sergei Eisenstein (tol jäi üks neist filmidest lõpetamata, seda töötles/dorabotal 1979. a režissöör Grigori Aleksandrov). Aastail 1993--94 näitas Eesti TV ühte küsitavas riigis loodud seriaali. **Mis riik?**

29) II maailmasõja eelõhtul tekkis filosoofiline ja kirjanduslik vool, mille tähtsaimaks esindajaks peetakse Jean-Paul Sartre'i. Olulisemad esindajad on veel Albert Camus ja Karl Jaspers. Selle voolu mõjutajateks loetakse mõningaid autoreid, kellest siin olgu nimetatud Miguel de Unamuno ja Blaise Pascal. Voolu eelkäijatest võiks nimetada Henri Bergsoni ja Martin Heideggeri. Vabadus on selle voolu esindajate arvates raske koorem, kuna sellega kaasneb vastutus, eksistentsi vabaduse puhul vastutus oma ainukordse olemasolu ja selle endast lähtuva loomise eest. Selle voolu esindajaid on kritiseeritud seetõtu, et nad jutlustavad individualismi ja relativiseerivad üldkehtivaid väärtusi; on leitud, et nad on moraalitud tegelased, kes salgavad jumalat, muudavad elu kunstiks ega oma mingeid kõlbelisi väärtusi.

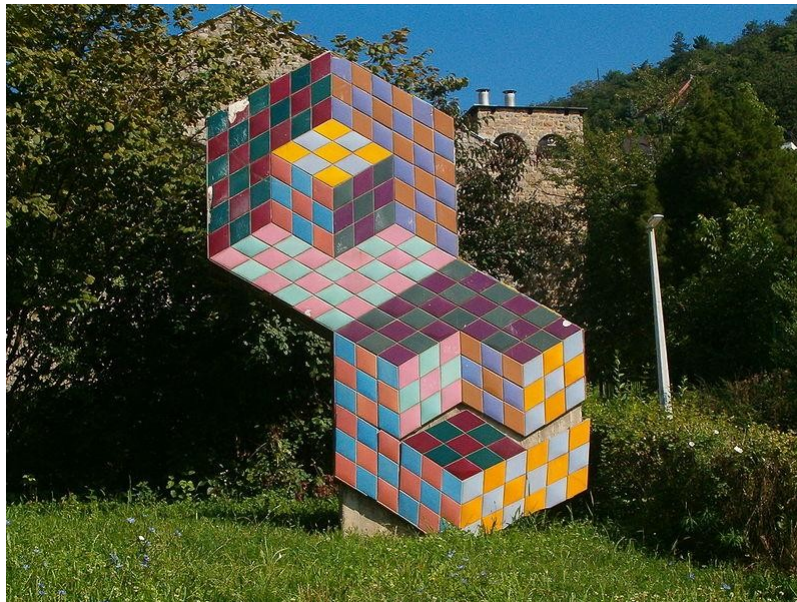
30) **Kes** on see Smolenski oblastis sündinud ja New York`is AIDS`i surnud mees ?

- 31) Kui küsida kellelki generalissimusi, teatakse tavaliselt Stalinit, Suvorovit, Francot ja Tshen Kai Sheki. Tegelikult on neid ajaloo jooksul olnud ligi kaksikümmend. Esimesena pälvis generalissimuse auastme 17. saj. Euroopa üks sõjandus- ja poliitikageeniusi. **Kes?**
- 32) See **maakond** on esimene Eesti NSV väljakuulutamise järel loodud maakond, moodustamise aasta 1946, nimetage see.
- 33) Selle keskaegsete härraste vägijoogi retsept näeb välja selline: 32 toopi reinweini, 8 naela sukerit, 1 nael engeverit, 4 loodi negelkenit, 4 loodi galligani, 4 loodi muschaten blomenit, 2 loodi safferaenit. **Vägijoogi nimetus?**
- 34) 5.--20. juulini toimusid Moskvas I Hea Tahte mängud. Nendega samal ajal peeti Hispaanias Madridis maailmameistrivõistlused meeste ..., need MM-võistlused tehti tollal käimasolnud Hea Tahte mängude osaks. Maailmameistriks tuli USA, 2. koha sai NSV Liit, 3. koha Jugoslaavia, neljandaks jäi Brasiilia. **Täitke lünk õige spordialaga.**
- 35) Maalil on inglise kirjanikest õed Brontëd, kelle kirjutatud on teatavasti „Vihurimäe“, „Agnes Grey“ ja „Jane Eyre“. **Mis eesnimed olid õdedel?**

- 36) See eesti füüsik ja tehnikateadlane on sündinud 28. märtsil 1973, on 2008. aastast Tartu Observatooriumi erakorraline vanemteadur, Tartu Ülikooli Õppimise ja õpetamise arenduskeskuse juhataja ja sama kõrgkooli loodus- ja tehnoloogiateaduskonna Füüsika Instituudi optilise metroloogia dotsent. Aastail 2008-10 on ta üliõpilaste tagasiside põhjal valitud Tartu Ülikooli Realia et Naturalia valdkonna 10 parema õppejõu hulka. Juhendab ka Eesti tudengisatelliidi programmi. Oli aastail 2011-12 teadusaasta kõneisik. 2012. aastast on ka Valgetähe V klassi teenetemärgi kavaler. **Kes?**
- 37) 2010. aastal Saksamaal Duisburgi linnas toimunud festivalil tallati tunglemise käigus surnuks vähemalt 19 inimest ning see jäi viimaseks festivaliks. See üks suuremaid omalaadseid festivale sai alguse juba enne Berliini müüri langemist 1989. aastal Ida-Berliinis. Kuni 2006. aastani toimus üritus Berliinis, 2007 koliti Essenisse, 2008 Dortmundi ja 2010 Duisburgi. **Mis festival?**
- 38) Aastal 1912 algas periood, mille jooksul olid kahe Euroopa riigi riigipeadeks vennad, mõlemad riigid langesid II maailmasõjas Saksa okupatsiooni alla, nimetage need.
- 39) Küsitav kunstisuund keskendub peamiselt selliste efektide loomisele, kus lihtsate geomeetriliste kujundite ja värvi- või valguskontrastide abil püütakse edasi anda ruumilist muljet või liikumist. Arenes välja 1960 aastate abstraktsest kunstist ja on tugevalt mõjutanud tänapäeva moe-, tarbe- ja eriti reklaamikunsti. Selle kunstisuuna tähtsaim esindaja ja n-ö kunstisuuna isa on Victor Vasarely. Teised tuntud esindajad on näiteks J. Le Parc, Bridget Riley ja J. R. Soto. **Mis kunstisuund ?**

- 40) **Ansambel?**

1.	Venelased (<i>Russkaya Osvoboditelnaya Narodnaya Armiya</i>)
2.	Ruskerästas (<i>Turdus naumanni</i>)
3.	Erich Ludendorff (täisnimi Erich Friedrich Wilhelm Ludendorff, ka von Ludendorff)
4.	oub
5.	Dido
6.	Trabant
7.	Kilekott
8.	Ernst Jünger
9.	Belize (hisp tavaliselt Belice)
10.	stiilus
11.	William Henry Harrison (USA 9.president)
12.	Viik
13.	60
14.	BAILA
15.	Ems
16.	Eesti Mets
17.	Argentina, Uruguai (hisp Uruguay)
18.	Politseiaed (Politsei park)
19.	Hakkas aega arvestama Jeesuse sünnist(AD),kusjuures ekslikult.
20.	Capo (barreevõti)
21.	Röntgeenium (Rg)
22.	Sõrmelülid
23.	kilpjalg
24.	romagna veekoer (Lagotto Romagnolo)
25.	Kihnu
26.	Maailma Kaubandusorganisatsioon (inglise keeles World Trade Organization, WTO)
27.	1977
28.	Mehhiko
29.	Eksistentsialism
30.	Isaac Asimov (Ozimov) juudi päritolu ameerika ulmekirjanik ja biokeemik.
31.	Albrecht von Wallenstein
32.	Hiiumaa
33.	Klarett
34.	Korvpall
35.	Emily, Anne ja Charlotte
36.	Mart Noorma
37.	Love Parade
38.	Norra, Taani (Haakon VII oli Norra kuningas 1905--57, Christian X Taani kuningas 1912--47 ja Islandi kuningas 1918--44)
39.	opkunst ka optiline kunst (inglise 'optical art')
40.	Ajutine valitsus (Laul huntidest ajakirjanduses ka metsahümnina tutvustatud laul)